

Metsä on osa sielunmaisemaani

KATI HYNÖNEN

Metsä on minulle tärkeä. Viimeisen kahden viikon aikana keuhkokuumeessa maatesani olen useasti katsonut ulos ikkunasta ja miettinyt, miten ihanaa olisikaan päästä kävelylle metsään (ja kyllä: huomannut myös, että ikkunat pitäisi pestä). Koska metsä on tärkeä meille suomalaisille ja suomalaiselle yhteiskunnalle, ei liene ihme, että metsä on läsnä monella tavoin opetuksessa ja kouluissa.

Ensimmäistä kertaa koskaan olen tämän palstan kirjoittamisen myötä pohtinut erityisesti metsää ja metsään liittyviä elementtejä omissa oppiaineis-samme. Historiassa metsä ja puu ovat aina olleet läsnä suomalaisessa elämänmenossa. Puu on ollut moneen taipuva raaka-aine, josta on valmistettu niin työ- kuin huonekalutkin. Metsä on tarjonnut elantoa ja suojaa viholliselta. Metsä ja puu olivat mukana 1800-luvun nälkävuosissa ja pettuleivässä. Metsä on tärkeä osa Suomen teollisuushistoriaa, kun höyrysahat sallittiin ja paperia opittiin valmistamaan puusta. Talvisodan historiassa muistetaan pohtia, mikä etu suomalaisilla oli siinä, että suomalaiset sotilaat tunsivat metsän ja maaston. Osattiin kulkea metsässä ja toimia yhdessä vahvan ja sitkeän suomenhevosen kanssa. Kotirintamalla tehtiin mottitalkoita ja puulla saatiin korvattua monenlaisia asioita, joista sotavuosina oli puutetta. Metsät näyttelevät myös tärkeää osaa suomalaisessa taidehistoriassa: aiheena ja innoittajana.

Yhteiskuntaopin oppiaineessa metsä väläyttelee läsnäolollaan. Pohdimme jokaisenoikeuksien merkitystä suomalaisille metsässä kulkijoille. Nimilakiin tutustuessamme ihmetellään usein uusia etunimiä, joita vanhemmat haluavat jälkikasvulleen antaa ja joita nimilautakunta joutuu puntaroimaan. Joukosta löytyy viime vuosilta useita metsään liittyviä nimiä: esimerkiksi Kerppu, Kangasmustikka ja Petäjä saivat nimilautakunnan puollon (Koivuniitty ei nimilautakunnan mielestä sopinut etunimeksi). Tunneilla tutustutaan myös suomalaisen elinkeinorakenteen kehitykseen ja tarkastellaan alkutuo-

"Metsä ja puu ovat aina olleet läsnä suomalaisessa elämänmenossa."

tannon merkityksen muutosta. Ulkomaankaupassa metsäteollisuudella on roolinsa, ja viime vuosina myös rakennetyöttömyyden esimerkkejä on löydetävissä tältä saralta. Metsä ilmestyy oppitunneille myös eräänä sijoituskohteena. Lisää esimerkkejä on löydettävissä sekä yläkoulun että lukion puolelta.

Metsän ehkä yllättävänkin suuri läsnäolo historian ja yhteiskuntaopin sisällöissä herätti mielenkiintoni. Asiaa olisi kiinnostavaa tutkia enemmänkin ja esimerkiksi vertailla muiden maiden historian opetuksessa näkyvään metsän rooliin. Onko metsä myös muissa maissa merkittävä osa yhteiskunnan historiaa ja kehitystä?

On toukokuu ja kevät. Metsä ja luonto heräävät. Kesä ja vapaa-aika koittavat pian – silloin on hyvä paitsi mennä metsään niin käydä myös museoissa. Omaan listaani lisäsin vastikään avautuneen Suomen Metsämuseon näyttelyn "Visakoivu - pirun puristama puu". Voimia toukokuun kiireisiin ja aurinkoista kesää! ■

Kirjoittaja on HYOL ry:n puheenjohtaja.